

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

26 Ιανουαρίου 2024

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 12

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 5083

Εκλογή ευρωβουλευτών, διευκόλυνση εκλογέων μέσω επιστολικής ψήφου, εκκαθάριση εκλογικών καταλόγων και λοιπές διατάξεις του Υπουργείου Εσωτερικών.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΕΚΛΟΓΗ ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ, ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΨΗΦΟΥ ΕΚΛΟΓΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΤΑΛΟΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: ΣΚΟΠΟΣ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 1: Σκοπός

Άρθρο 2: Αντικείμενο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΛΟΓΗΣ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ Ν. 4255/2014

Άρθρο 3: Εκλόγιοι - Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 2 ν. 4255/2014

Άρθρο 4: Πρόταση υποψηφίων - Κατάρτιση και ανακήρυξη συνδυασμών - Αντικατάσταση άρθρου 3 ν. 4255/2014

Άρθρο 5: Γενικό αποτέλεσμα ψηφοφορίας - Κατανομή εδρών - Αντικατάσταση άρθρου 6 ν. 4255/2014

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΑΣΚΗΣΗ ΕΚΛΟΓΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΜΕ ΕΠΙΣΤΟΛΙΚΗ ΨΗΦΟ

Άρθρο 6: Πεδίο εφαρμογής - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 1 ν. 4648/2019

Άρθρο 7: Ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι εκλογέων επιστολικής ψήφου

Άρθρο 8: Ειδική εφαρμογή εγγραφής εκλογέων που επιθυμούν να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα με επιστολική ψήφο

Άρθρο 9: Ενσωμάτωση αιτήσεων και λοιπών μεταβολών στους εκλογικούς καταλόγους

Άρθρο 10: Εκλογικά Τμήματα Διαλογής Ψηφοδελτίων Επιστολικής Ψήφου

Άρθρο 11: Αποστολή ειδικών φακέλων ψηφοφορίας

Άρθρο 12: Περιεχόμενο ειδικών φακέλων ψηφοφορίας

Άρθρο 13: Διαδικασία ψηφοφορίας

Άρθρο 14: Παραλαβή φακέλου επιστροφής επιστολικής ψήφου

Άρθρο 15: Επιτροπές Συλλογής Επιστολικής Ψήφου

Άρθρο 16: Εφορευτικές Επιτροπές Διαλογής Επιστολικής Ψήφου

Άρθρο 17: Αντιπρόσωποι κομμάτων

Άρθρο 18: Γενικός Έφορος παρακολούθησης διαδικασίας ψηφοφορίας με επιστολική ψήφο

Άρθρο 19: Αποζημιώσεις Εφορευτικών Επιτροπών Διαλογής Επιστολικής Ψήφου, Επιτροπής Ψηφοδελτίων Επιστολικής Ψήφου, του Γενικού Εφόρου και των Βοηθών Γενικού Εφόρου

Άρθρο 20: Σφραγίδα Επιτροπών άρθρων 15, 16 και Γενικού Εφόρου

Άρθρο 21: Αποπεράτωση συλλογής φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου

Άρθρο 22: Αποσφράγιση φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου

Άρθρο 23: Ανοιγμα κάλπης

Άρθρο 24: Άκυρα - Μη λαμβανόμενα υπόψη ψηφοδέλτια

Άρθρο 25: Διαλογή ψήφων

Άρθρο 26: Υποβολή ενστάσεων

Άρθρο 27: Συγκέντρωση Αποτελεσμάτων Επιστολικής Ψήφου

Άρθρο 28: Διατάξεις για διενέργεια εθνικού δημοψηφίσματος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄: ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΤΑΛΟΓΩΝ

Άρθρο 29: Εκκαθάριση εκλογικών καταλόγων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄: ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΚΛΟΓΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ - ΘΕΜΑΤΑ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗΣ ΠΡΟΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΚΡΑΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΝ ΜΕΛΩΝ ΕΦΟΡΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ - ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Άρθρο 30: Υποστήριξη αντιπροσώπων δικαστικής αρχής με αναπηρία - Προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 63 του π.δ. 26/2012

Άρθρο 31: Μητρώο καταστημάτων ψηφοφορίας και εκλογικών τμημάτων

Άρθρο 32: Διευκόλυνση ατόμων με αναπηρία στην παρακολούθηση του προεκλογικού διαλόγου

Άρθρο 33: Θέματα δημόσιας τάξης - Απαγόρευση προεκλογικών δραστηριοτήτων - Τροποποίηση άρθρου 48 π.δ. 26/2012

Άρθρο 34: Καταβολή αποζημίωσης στα μέλη της εφορευτικής επιτροπής και απαλλαγή φόρου, εισφοράς ή κράτησης υπέρ τρίτων - Τροποποίηση παρ. 8 άρθρου 58 π.δ. 26/2012

Άρθρο 35: Διορισμός δικαστικών λειτουργών του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων ως αντιπροσώπων δικαστικής αρχής - Τροποποίηση άρθρου 68 π.δ. 26/2012

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ': ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΤΕΛΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 36: Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Άρθρο 37: Τελικές, μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις

ΜΕΡΟΣ Β': ΑΛΛΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 38: Σκοπός

Άρθρο 39: Αντικείμενο

Άρθρο 40: Διαδικασία μετάταξης υπαλλήλων στον κλάδο ΠΕ Επιτελικών Στελεχών - Προσθήκη άρθρου 118B στον ν. 4622/2019 - Μεταβατική διάταξη

Άρθρο 41: Αξιολόγηση στελεχών της δημόσιας διοίκησης - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 10 και παρ. 1 άρθρου 11 ν. 4940/2022

Άρθρο 42: Δομή γραπτού διαγωνισμού Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 9 ν. 4765/2021

Άρθρο 43: Περιεχόμενο της προκήρυξης - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 16 ν. 4765/2021

Άρθρο 44: Προθεσμία άσκησης αίτησης θεραπείας υποψηφίου κατά πίνακα κατάταξης - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 22 ν. 4765/2021

Άρθρο 45: Πρόσθετη προϋπόθεση προσαύξησης της βαθμολογίας σε γραπτό διαγωνισμό και τίτλου σπουδών ως κριτηρίου επιλογής προσωπικού με σειρά προτεραιότητας για τους κατόχους διδακτορικού διπλώματος - Τροποποίηση περ. α' παρ. 1 άρθρου 12 και υποπερ. αα' περ. α' παρ. 1 άρθρου 29 ν. 4765/2021

Άρθρο 46: Ζητήματα προσωπικού του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού - Προσθήκη παρ. 10 και 11 στο άρθρο 58 του ν. 4765/2021

Άρθρο 47: Αναπλήρωση του Προέδρου του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 2 π.δ. 57/2007

Άρθρο 48: Αρμοδιότητες του Προέδρου του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης - Τροποποίηση άρθρου 6 π.δ. 57/2007

Άρθρο 49: Επίδομα Συμβούλων Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 21 ν. 4940/2022

Άρθρο 50: Βαθμός και απολαβές Γραμματέων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 6A ν. 3852/2010

Άρθρο 51: Γραφείο Γραμματέων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων - Τροποποίηση παρ. 6 άρθρου 6B ν. 3852/2010

Άρθρο 52: Έξοδα παράστασης Προέδρου, Αντιπροέδρων, Γενικού Γραμματέα και Ταμίας της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας - Τροποποίηση άρθρου 18 π.δ. 74/2011

Άρθρο 53: Έξοδα παράστασης Προέδρου, Αντιπροέδρων και Γενικού Γραμματέα της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας - Τροποποίηση άρθρου 37 π.δ. 75/2011

Άρθρο 54: Αντιπρόεδρος δημοτικής επιτροπής - Τροποποίηση παρ. 6 άρθρου 74 ν. 3852/2010

Άρθρο 55: Αναπλήρωση προέδρου και τρόπος συνεδρίασης δημοτικής επιτροπής - Τροποποίηση τίτλου, παρ. 2 και 7 άρθρου 75 του ν. 3852/2010

Άρθρο 56: Απαλλαγή μισθωμάτων ενοικιαζόμενων αγρών ιδιοκτησίας δήμων

Άρθρο 57: Μεταφορά μαθητών δημόσιων σχολείων - Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου δέκατου έβδομου ν. 4286/2014

Άρθρο 58: Ειδική Επιτροπή Παρακολούθησης της εφαρμογής της νομοθεσίας για την ευζωία των ζώων συντροφιάς - Αντικατάσταση παρ. 2 άρθρου 39 ν. 4830/2021

Άρθρο 59: Μεταβατικές διατάξεις για τη λειτουργία του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς - Τροποποίηση παρ. 7, 8 και 9 άρθρου 46 του ν. 4830/2021

Άρθρο 60: Ποσοστό παρακράτησης εσόδων υπέρ του Κρατικού Προϋπολογισμού από τα τέλη του άρθρου 1 του ν. 339/1976 - Προσθήκη παρ. 2 στο άρθρο 1 του ν. 339/1976.

Άρθρο 61: Προθεσμία σύστασης Αναπτυξιακών Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Τροποποίηση παρ. 6 άρθρου 2 ν. 4674/2020

Άρθρο 62: Χρόνος παράτασης της θητείας των μελών του Συμβουλίου Διοίκησης της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 88 ν. 4622/2019

Άρθρο 63: Αφορολόγητο, ακατάσχετο και ανεκχώρητο ενισχύσεων που χορηγούνται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων - Αντικατάσταση άρθρου 47 ν. 5035/2023

ΜΕΡΟΣ Γ': ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 64: Έναρξη ισχύος

ΜΕΡΟΣ Α'

ΕΚΛΟΓΗ ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ, ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΨΗΦΟΥ ΕΚΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΤΑΛΟΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΣΚΟΠΟΣ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός του Μέρους Α' είναι:

α) ο εκσυγχρονισμός του τρόπου εκλογής των ευρωβουλευτών της χώρας,

β) η εισαγωγή της δυνατότητας άσκησης του εκλογικού δικαιώματος με επιστολική ψήφο για την εκλογή των ευρωβουλευτών της χώρας και τη συμμετοχή σε εθνικό δημοψήφισμα, και

γ) η περαιτέρω διευκόλυνση της συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στην εκλογική διαδικασία.

Άρθρο 2

Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος είναι:

α) η τροποποίηση των άρθρων 2 περί κωλυμάτων εκλογιμότητας και ασυμβιβάστων, 3 περί κατάρτισης

9. Απαγορεύεται η διακίνηση του ειδικού φακέλου ψηφοφορίας από τρίτους, συμπεριλαμβανομένων και των πολιτικών κομμάτων.

10. Απαγορεύονται η αλλοίωση, πλαστογράφηση ή παραγωγή φακέλων με παρόμοια μορφή με αυτή του ειδικού εκλογικού φακέλου ή του φακέλου ψηφοφορίας.

11. Απαγορεύεται το άνοιγμα του φακέλου ψηφοφορίας και του φακέλου επιστροφής επιστολικής ψήφου από μη εξουσιοδοτημένα από τις διατάξεις του παρόντος πρόσωπα.

12. Η παράβαση των παρ. 8 και 9 τιμωρείται με φυλάκιση δύο (2) ετών τουλάχιστον. Η παράβαση των παρ. 10 και 11 τιμωρείται με φυλάκιση τριών (3) ετών τουλάχιστον και χρηματική ποινή από εκατό χιλιάδες (100.000) έως τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ.

Άρθρο 13

Διαδικασία ψηφοφορίας

1. Ο εκλογέας συμπληρώνει και υπογράφει την αίτηση-υπεύθυνη δήλωση επιστολικής ψήφου ηλεκτρονικά ή έγχαρτα. Με την υπεύθυνη δήλωση ο εκλογέας δηλώνει ότι:

α) Έχει εγγραφεί στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους εκλογέων επιστολικής ψήφου και δεν πρόκειται να ψηφίσει με φυσική παρουσία στις επικείμενες εκλογές, εφόσον ο φάκελος παραληφθεί από την ειδική επιτροπή συλλογής επιστολικής ψήφου.

β) Η συμπλήρωση του ψηφοδέλτιου, συμπεριλαμβανομένης της επιλογής των υποψηφίων, έγινε αποκλειστικά από τον ίδιο δίχως την παρουσία άλλου προσώπου. Η προτίμηση που εκφράστηκε στο ψηφοδέλτιο εκφράζει αποκλειστικά και μόνο τη δική του επιλογή.

γ) Είναι σε γνώση του ότι αποτελεί ποινικό αδίκημα η πλαστογράφηση της παρούσας υπεύθυνης δήλωσης ή η ψευδής δήλωση των ανωτέρω στοιχείων.

2. Ο εκλογέας βάζει σταυρό προτίμησης στο κόμμα ή στον συνασπισμό συνεργαζόμενων κομμάτων που επιθυμεί και στο ειδικό τμήμα του ψηφοδέλτιου επιλέγει, είτε κυκλώνοντας είτε σημειώνοντας τον αριθμό που αντιστοιχεί στον υποψήφιο ή στους υποψηφίους του συνδυασμού αυτού, στους οποίους επιθυμεί να εκφράσει την προτίμησή του. Αν δεν τεθεί σταυρός προτίμησης σε συνδυασμό, το ψηφοδέλτιο θεωρείται λευκό. Αν τεθεί σταυρός προτίμησης σε συνδυασμό αλλά δεν επιλεγεί κανένας υποψήφιος του συνδυασμού, το ψηφοδέλτιο θεωρείται έγκυρο υπέρ του συνδυασμού. Αν δεν έχει τεθεί σταυρός προτίμησης σε συνδυασμό και έχουν επιλεγεί υποψήφιοι, το ψηφοδέλτιο θεωρείται άκυρο. Αν τεθεί σταυρός προτίμησης στην ένδειξη «Δεν επιλέγω κανέναν από τους ανωτέρω - Ψηφίζω λευκό», τότε το ψηφοδέλτιο θεωρείται λευκό, ανεξαρτήτως αν έχουν επιλεγεί ή όχι υποψήφιοι.

Αν εκλογέας επιλέξει περισσότερους υποψηφίους από τον μέγιστο επιτρεπόμενο αριθμό, το ψηφοδέλτιο θεωρείται έγκυρο όσον αφορά τον συνδυασμό, ωστόσο, δεν λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης. Ο εκλογέας σημειώνει στο ψηφοδέλτιο και τον συνολικό αριθμό προτίμησης υπέρ υποψηφίων που έχει επιλέξει. Αν εκλογέας δεν συμπληρώσει τον αριθμό των σταυρών προτίμησης, το ψηφοδέλτιο θεωρείται έγκυρο όσον

αφορά στον συνδυασμό, ωστόσο δεν λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης.

Ο εκλογέας τοποθετεί το ψηφοδέλτιο στον φάκελο ψηφοφορίας και κλείνει τον φάκελο, χρησιμοποιώντας το ειδικό αυτοκόλλητο.

3. Απαγορεύεται η αναγραφή οποιουδήποτε στοιχείου στον φάκελο ψηφοφορίας επί ποινή ακυρότητας του ψηφοδέλτιου.

4. Μέσα στον φάκελο επιστροφής, ο εκλογέας τοποθετεί τον σφραγισμένο φάκελο ψηφοφορίας, ο οποίος περιέχει το ψηφοδέλτιο και συμπληρώνει ηλεκτρονικά, μέσω της ειδικής εφαρμογής του άρθρου 8, την υπεύθυνη δήλωση, κάνοντας χρήση των κωδικών ταυτοποίησης της παρ. 2 του άρθρου 8 στο κινητό τηλέφωνο και στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που έχει δηλωθεί. Εναλλακτικά, ο εκλογέας του παρόντος, αντί της χρήσης της ειδικής εφαρμογής του άρθρου 8, δύναται να τοποθετήσει στον φάκελο επιστροφής, εκτός του σφραγισμένου φακέλου ψηφοφορίας, και α) την υπογεγραμμένη αίτηση - υπεύθυνη δήλωση επιστολικής ψήφου, και β) φωτοτυπία των δύο (2) όψεων της αστυνομικής του ταυτότητας ή της ελληνικής άδειας οδήγησης ή του ελληνικού του διαβατηρίου ή της ταυτότητας των ενόπλων δυνάμεων ή των σωμάτων ασφαλείας. Γίνονται δεκτές κομμένες ταυτότητες, ληγμένα διαβατήρια, καθώς και διαβατήρια που έχουν εκδοθεί από τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις πριν από τη μεταβίβαση της αρμοδιότητας στην Ελληνική Αστυνομία.

5. Ο φάκελος επιστροφής επιστολικής ψήφου αποστέλλεται με μέριμνα του εκλογέα μέσω ταχυδρομείου, σύμφωνα με τις οδηγίες που αναγράφονται στα σχετικά έντυπα. Απαγορεύεται η αποστολή του φακέλου από τρίτο πρόσωπο, εκτός αν υπάρχει ρητή εξουσιοδότηση για τον σκοπό αυτόν από τον εκλογέα, αποκλειστικά σε περίπτωση αδυναμίας του να αποστείλει ο ίδιος τον φάκελο. Ειδικά για τις αποστολές εκλογικών φακέλων εντός της Επικράτειας:

α) Ο ανάδοχος ή οι ανάδοχοι των ταχυδρομικών ή ταχυμεταφορικών υπηρεσιών εξακριβώνουν την ταυτότητα του εκλογέα ή την ύπαρξη ρητής εξουσιοδότησης πριν από την παραλαβή του φακέλου επιστροφής επιστολικής ψήφου.

β) Δεν είναι επιτρεπτή η αποστολή του φακέλου μέσω μη συμβεβλημένων με το Υπουργείο Εσωτερικών παρόχων ταχυδρομικών ή ταχυμεταφορικών υπηρεσιών.

6. Η αποστολή του φακέλου από το Υπουργείο Εσωτερικών γίνεται ατελώς για τον εκλογέα. Η επιστροφή του φακέλου γίνεται με πάροχο ταχυδρομικών ή ταχυμεταφορικών υπηρεσιών επίσης ατελώς για τον εκλογέα, εφόσον από τις συμβάσεις με τις εταιρείες παροχής ταχυδρομικών ή ταχυμεταφορικών υπηρεσιών προβλέπεται η δυνατότητα χρέωσης του Υπουργείου Εσωτερικών. Για τις περιπτώσεις που δεν προβλέπεται η δυνατότητα χρέωσης του Υπουργείου Εσωτερικών με το κόστος επιστροφής του φακέλου επιστροφής επιστολικής ψήφου, είναι δυνατή η καταβολή ποσού σε τραπεζικό λογαριασμό του εκλογέα. Το ποσό αυτό είναι ακατάσχετο, δεν υπόκειται σε κανενός είδους παρακράτηση ή φορολόγηση και δεν συμψηφίζεται με οφειλές των δικαιούχων προς το ελληνικό δημόσιο ή τα ασφαλιστικά ταμεία από

οποιαδήποτε αιτία. Οι εκλογείς μεριμνούν για την εμπρόθεσμη αποστολή του φακέλου επιστροφής επιστολικής ψήφου σύμφωνα με το άρθρο 14.

7. Για την υποβοήθηση του εκλογέα, και ιδίως των εκλογέων με αναπηρία, είναι δυνατή η δημιουργία εφαρμογής στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών, όπου ο εκλογέας επιλέγει τον συνδυασμό που προτιμά και στη συνέχεια τους υποψηφίους στους οποίους θέλει να εκφράσει την προτίμησή του και εκτυπώνει το ψηφοδέλτιο συμπληρωμένο μηχανογραφικά με τις επιλογές του, κατ' ανάλογη εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 12.

Άρθρο 14 **Παραλαβή φακέλου επιστροφής επιστολικής ψήφου**

1. Οι φάκελοι επιστροφής επιστολικής ψήφου παραλαμβάνονται από την Επιτροπή Συλλογής Επιστολικής Ψήφου έως τις 17:00 της παραμονής της ημέρας διενέργειας των εκλογών.

2. Για τον σκοπό αυτόν οι πάροχοι ταχυδρομικών και ταχυμεταφορικών υπηρεσιών, που έχουν συμβληθεί με το Υπουργείο Εσωτερικών, οφείλουν να λειτουργούν και να παραδίδουν τους φακέλους επιστροφής επιστολικής ψήφου την παραμονή των εκλογών.

3. Η Επιτροπή Συλλογής Επιστολικής Ψήφου παραλαμβάνει τους φακέλους επιστροφής επιστολικής ψήφου και τηρεί τη διαδικασία της παρ. 6 του άρθρου 15.

Άρθρο 15 **Επιτροπές Συλλογής Επιστολικής Ψήφου**

1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών συγκροτούνται Επιτροπές Συλλογής Επιστολικής Ψήφου. Εφόσον έχουν συσταθεί πάνω από δέκα (10) εκλογικά τμήματα διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου, και για κάθε δέκα τμήματα κατ' ελάχιστον, μπορεί να συστήνεται επιπλέον επιτροπή. Κάθε επιτροπή φέρει ειδική αύξουσα αρίθμηση.

2. Κάθε Επιτροπή αποτελείται από τρία (3) μέλη. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής κληρώνεται από το Α1 Τμήμα του Αρείου Πάγου μεταξύ των καταλόγων που καταρτίζουν το Υπουργείο Δικαιοσύνης, το Ελεγκτικό Συνέδριο και το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, κατά περίπτωση, για τις περ. α) έως ε), η) και ιστ) της παρ. 3 του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), περί αντιπροσώπων δικαστικής αρχής. Τα μέλη της Επιτροπής κληρώνονται μεταξύ των προσώπων των περ. ιβ) και ιε) της παρ. 3 του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012 που υπηρετούν στην περιφέρεια όπου έχουν συσταθεί τα εκλογικά τμήματα διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου. Με την ίδια διαδικασία ορίζονται τα αναπληρωματικά μέλη. Πρόεδρος ή μέλος της Επιτροπής που κληρώνεται δεν μπορεί να είναι ταυτόχρονα αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής σε εκλογικό τμήμα στην Επικράτεια. Το άρθρο 66 του π.δ. 26/2012, περί των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής και των καθηκόντων τους, εφαρμόζεται αναλόγως. Όπου στο άρθρο 66 του π.δ. 26/2012 αναφέρεται ο έφορος, νοείται ο Γενικός Έφορος παρακολούθησης διαδικασίας ψηφοφορίας με επιστολική ψήφο του άρθρου 18 του παρόντος.

3. Το έργο των Επιτροπών μπορούν να υποβοηθούν δικαστικοί υπάλληλοι που υπηρετούν σε υπηρεσίες που εδρεύουν εντός της οικείας περιφέρειας.

4. Έργο των Επιτροπών είναι η παραλαβή και η φύλαξη των φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου, η καταγραφή τους και η διανομή τους στο εκλογικό τμήμα διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου, όπου έχει κατανεμηθεί ο κάθε εκλογέας. Η θητεία των Επιτροπών αρχίζει την επόμενη της έναρξης αποστολής των εκλογικών φακέλων στους εκλογείς και λήγει μετά το πέρας της επομένης της διενέργειας των εκλογών.

5. Οι Επιτροπές λειτουργούν καθημερινά από τις 9:00 μέχρι τις 18:00. Με απόφαση του Προέδρου τους, μπορεί να διευρυνθεί το ωράριο λειτουργίας τους για το σύνολο της θητείας τους ή για μέρος αυτής.

6. Οι Επιτροπές έχουν ως αρμοδιότητες:

α) Την παραλαβή από τους παρόχους ταχυδρομικών και ταχυμεταφορικών υπηρεσιών των φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου των εκλογέων. Για κάθε έναν φάκελο που παραλαμβάνεται, καταγράφεται σε ειδική εφαρμογή ο ειδικός εκλογικός αριθμός του εκλογέα, ο οποίος ενημερώνεται με μήνυμα κινητού τηλεφώνου και με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για την παραλαβή του φακέλου του. Οι Επιτροπές αναζητούν, με βάση τον ειδικό εκλογικό αριθμό του εκλογέα, όπως αυτός εμφανίζεται στον φάκελο επιστροφής, το εκλογικό τμήμα διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου στο οποίο ανήκει. Σε περίπτωση που ο ειδικός εκλογικός αριθμός δεν ανήκει σε εκλογέα που έχει εγγραφεί στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους επιστολικής ψήφου, τότε ο φάκελος δεν ανοίγεται και φυλάσσεται ξεχωριστά. Αν είναι δυσδιάκριτος ο ειδικός εκλογικός αριθμός, όπως αυτός εμφανίζεται στον φάκελο, οι Επιτροπές μπορούν να ταυτοποιήσουν τον εκλογέα μέσω ειδικής εφαρμογής πρόσβασης στους εκλογικούς καταλόγους και, εφόσον είναι προφανής η ταυτοποίηση του εκλογέα, να ακολουθήσουν τη διαδικασία του πρώτου, δεύτερου και τρίτου εδαφίου. Στην ανωτέρω εφαρμογή καταχωρίζεται η παραλαβή της επιστολικής ψήφου του συγκεκριμένου εκλογέα.

β) Την τοποθέτηση των φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου σε ειδικές κάλπες φύλαξης.

7. Το Υπουργείο Εσωτερικών μεριμνά για την ύπαρξη του κατάλληλου αριθμού ειδικών καλπών φύλαξης φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου. Για κάθε ένα εκλογικό τμήμα διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου διατίθεται μια ειδική κάλπη φύλαξης φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου. Εφόσον κριθεί απαραίτητο από την Επιτροπή για λόγους χωρητικότητας, μπορεί να αντιστοιχούν περισσότερες ειδικές κάλπες ανά εκλογικό τμήμα διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου.

8. Στις 7:00 της ημέρας διενέργειας των εκλογών, η ειδική κάλπη ή οι ειδικές κάλπες φύλαξης των φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου παραδίδονται επί αποδείξει στην Εφορευτική Επιτροπή Διαλογής Επιστολικής Ψήφου του οικείου εκλογικού τμήματος διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου.

9. Η παρ. 5 του άρθρου 10 για την παρακολούθηση των χώρων στους οποίους βρίσκονται οι κάλπες εφαρμόζεται αναλόγως. Με την απόφαση της παρ. 1 του παρόντος

ορίζονται το όργανο που έχει την ευθύνη καταγραφής και μεταφοράς του υλικού στο Πρωτοδικείο Αθηνών, το όργανο που έχει την ευθύνη διατήρησης του υλικού στο Πρωτοδικείο Αθηνών, μετά από γνώμη του Προέδρου του Τριμελούς Συμβουλίου Διοίκησης του Πρωτοδικείου Αθηνών, καθώς και ο υπεύθυνος επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ρυθμίζεται κάθε άλλο ζήτημα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για την εφαρμογή της παρούσας.

Άρθρο 16 **Εφορευτικές Επιτροπές Διαλογής** **Επιστολικής Ψήφου**

1. Για κάθε ένα από τα εκλογικά τμήματα διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου του άρθρου 10 συγκροτείται Εφορευτική Επιτροπή Διαλογής Επιστολικής Ψήφου, η οποία αποτελείται από τρία (3) μέλη.

2. Πρόεδρος της επιτροπής κληρώνεται δικαστικός λειτουργός των περ. α) έως ε), η) ή ιστ) της παρ. 3 του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), περί των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής. Το άρθρο 66 του π.δ. 26/2012, περί των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής και των καθηκόντων τους, εφαρμόζεται αναλόγως. Όπου στο άρθρο 66 του π.δ. 26/2012 αναφέρεται ο έφορος, νοείται ο Γενικός Έφορος παρακολούθησης διαδικασίας ψηφοφορίας με επιστολική ψήφο του άρθρου 18.

3. Μέλη της Επιτροπής κληρώνονται μεταξύ των περιληφθέντων στους καταλόγους που καταρτίζονται σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012, για όλες τις περιπτώσεις της παρ. 3 του ίδιου άρθρου, εφαρμοζόμενης αναλόγως και της παρ. 4 του ίδιου άρθρου. Με την ίδια διαδικασία ορίζονται τα αναπληρωματικά μέλη.

4. Πρόεδρος ή μέλος που κληρώνεται δεν μπορεί να είναι αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής σε εκλογικό τμήμα στην Επικράτεια.

5. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής αναθέτει καθήκοντα γραμματέα σε δικαστικό υπάλληλο των περ. ιβ) ή ιε) της παρ. 3 του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012.

6. Ειδικά για την Επιτροπή της παρ. 1, εφόσον τα μέλη της δεν έχουν εγγραφεί στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους εκλογών επιστολικής ψήφου, εφαρμόζεται αναλόγως και η παρ. 1 του άρθρου 69 του π.δ. 26/2012, περί ψηφοφορίας αντιπροσώπων δικαστικής αρχής και εφόρων αυτών. Για τον σκοπό αυτά το Υπουργείο Εσωτερικών μεριμνά για την ύπαρξη ψηφοδελτίων και φακέλων ψηφοφορίας, όμοιων με αυτά των υποπερ. βγ) και βε) της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 12, στους χώρους διαλογής των εκλογικών τμημάτων επιστολικής ψήφου, τα οποία παραδίδονται στον Γενικό Έφορο παρακολούθησης διαδικασίας ψηφοφορίας με επιστολική ψήφο του άρθρου 18.

Άρθρο 17 **Αντιπρόσωποι κομμάτων**

1. Κάθε κόμμα ή συνασπισμός συνεργαζόμενων κομμάτων, εφόσον έχει ανακηρυχθεί, μπορεί να ορίσει αντιπρόσωπό του μαζί με τον αναπληρωτή του στις

επιτροπές των άρθρων 15 και 16. Για τον ορισμό τους εφαρμόζονται αναλόγως οι παρ. 1 έως 4 του άρθρου 40 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), περί αντιπροσώπων και πληρεξουσίων υποψηφίων.

2. Οι υποψήφιοι δεν μπορούν να ορίσουν αντιπρόσωπο μεμονωμένα.

3. Δεν επιτρέπεται η ταυτόχρονη παρουσία του τακτικού και του αναπληρωματικού αντιπροσώπου του ίδιου κόμματος ή συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων, κατά τη διάρκεια της εκλογικής διαδικασίας.

4. Οι αντιπρόσωποι έχουν το δικαίωμα να παρευρίσκονται στη διαδικασία, να διατυπώνουν κάθε παρατήρηση ή ένσταση σχετικά με την τάξη της ψηφοφορίας για το συμφέρον των κομμάτων, συνασπισμών συνεργαζόμενων κομμάτων και των υποψηφίων, να θέτουν τη σφραγίδα τους στην κάλπη, να παρευρίσκονται στη διαλογή των ψήφων και να ασκούν κάθε άλλο δικαίωμα που παρέχεται από τον νόμο.

Άρθρο 18 **Γενικός Έφορος παρακολούθησης διαδικασίας** **ψηφοφορίας με επιστολική ψήφο**

1. Ο Πρόεδρος του Αρείου Πάγου ορίζει έναν εκ των Αντιπροέδρων ή μελών του Δικαστηρίου ως Γενικό Έφορο παρακολούθησης της διαδικασίας ψηφοφορίας με επιστολική ψήφο.

2. Ο Γενικός Έφορος παρακολούθησης της διαδικασίας ψηφοφορίας με επιστολική ψήφο ασκεί κατ' αναλογία τα καθήκοντα που προβλέπονται στο άρθρο 67 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), περί εφόρων των αντιπροσώπων δικαστικής αρχής.

3. Ο Γενικός Έφορος είναι υπεύθυνος σε συνεργασία με τον Πρόεδρο της επιτροπής του άρθρου 15 και για τη φύλαξη των καλπών από την αστυνομική δύναμη με το πέρας του ωραρίου της Επιτροπής όπως προβλέπεται στην παρ. 5 του άρθρου 15.

4. Το έργο του Γενικού Εφόρου συνεπικουρούν δικαστικοί υπάλληλοι που ορίζονται με απόφασή του.

5. Εφόσον συσταθούν εκλογικά τμήματα διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου σε περισσότερες της μίας γεωγραφικής περιφέρειας, ο Γενικός Έφορος μπορεί να διορίσει ως Βοηθό Γενικό Έφορο ένα από τα πρόσωπα της παρ. 2 ή του δεύτερου εδαφίου της περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012.

Άρθρο 19 **Αποζημιώσεις Εφορευτικών Επιτροπών** **Διαλογής Επιστολικής Ψήφου, Επιτροπής** **Ψηφοδελτίων Επιστολικής Ψήφου, του Γενικού** **Εφόρου και των Βοηθών Γενικού Εφόρου**

1. Στους προέδρους και τα μέλη των Επιτροπών των άρθρων 15 και 16, στον Γενικό Έφορο και τους Βοηθούς Γενικού Εφόρου του άρθρου 18, στους υπαλλήλους που συνεπικουρούν το έργο της Επιτροπής του άρθρου 15 και το έργο του Γενικού Εφόρου του άρθρου 18, καθώς και στον γραμματέα της Επιτροπής του άρθρου 16 καταβάλλεται αποζημίωση.

2. Η αποζημίωση της παρ. 1 είναι ακατάσχετη, δεν υπόκειται σε κανενός είδους παρακράτηση ή φορολόγηση και δεν συμψηφίζεται με οφειλές των δικαιούχων

προς το Ελληνικό Δημόσιο ή τα ασφαλιστικά ταμεία από οποιαδήποτε αιτία.

Άρθρο 20
Σφραγίδα Επιτροπών άρθρων 15, 16 και
Γενικού Εφόρου

1. Οι Επιτροπές των άρθρων 15 και 16 και ο Γενικός Έφορος διαθέτουν δική τους σφραγίδα.

2. Οι σφραγίδες κατασκευάζονται με μέριμνα του Υπουργείου Εσωτερικών.

Άρθρο 21
Αποπεράτωση συλλογής φακέλων επιστροφής
επιστολικής ψήφου

1. Οι φάκελοι επιστροφής επιστολικής ψήφου οφείλουν να παραδοθούν στην Επιτροπή Συλλογής Επιστολικής Ψήφου έως τις 17:00 της παραμονής της διενέργειας των εκλογών. Η Επιτροπή Συλλογής Επιστολικής Ψήφου μπορεί να παρατείνει την ανωτέρω προθεσμία έως έξι (6) ώρες, εφόσον διαπιστώνεται ότι για τους φακέλους, οι οποίοι παρελήφθησαν εμπροθέσμως από αυτήν, δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία της παρ. 6 του άρθρου 15.

2. Φάκελοι επιστροφής οι οποίοι δεν παρελήφθησαν από τις Επιτροπές Συλλογής Επιστολικής Ψήφου εμπροθέσμως, επιστρέφονται στον αποστολέα με ευθύνη των εταιρειών παροχής ταχυδρομικών και ταχυμεταφορικών υπηρεσιών ως μηδέποτε παραληφθέντες.

3. Ο Γενικός Έφορος παρακολούθησης της διαδικασίας ψηφοφορίας με επιστολική ψήφο, με πράξη του που κοινοποιείται αμελλητί στη Διεύθυνση Εκλογών του Υπουργείου Εσωτερικών, κηρύσσει το πέρας συλλογής των φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου.

4. Αμέσως μετά από τη γνωστοποίηση του πέρατος της συλλογής των φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου, το Υπουργείο Εσωτερικών, με βάση τις ενδείξεις που έχουν καταχωρήσει οι Επιτροπές Συλλογής Επιστολικής Ψήφου, αποστέλλει με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε εξουσιοδοτημένο υπάλληλο του οικείου δήμου κατάλογο εκλογέων ανά εκλογικό τμήμα, α) οι οποίοι, αν και είχαν εγγραφεί στους καταλόγους επιστολικής ψήφου, δεν απέστειλαν φάκελο επιστροφής επιστολικής ψήφου ή β) των οποίων, δεν παρελήφθη εμπροθέσμως από την Επιτροπή Συλλογής Επιστολικής Ψήφου ο ανωτέρω φάκελος. Το Υπουργείο Εσωτερικών μεριμνά ώστε να μην μπορεί να αλλοιωθεί το περιεχόμενο του καταλόγου. Οι οικείοι δήμοι τυπώνουν και διανέμουν αμελλητί τους σχετικούς καταλόγους επί αποδείξει στα οικεία εκλογικά τμήματα.

5. Οι εκλογείς της παρ. 4 μπορούν να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα, την ημέρα της διενέργειας των εκλογών, μετά από τις 11:00 και έως το πέρας της ψηφοφορίας, στο εκλογικό τμήμα στο οποίο θα ασκούσαν το εκλογικό τους δικαίωμα αν δεν είχαν υποβάλει αίτηση εγγραφής στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους επιστολικής ψήφου, αφού ο δικαστικός αντιπρόσωπος διαπιστώσει την εγγραφή τους στους καταλόγους της παρ. 4.

6. Οι εκλογείς που εντάσσονται στις περ. α) και β) της παρ. 4 ενημερώνονται με μήνυμα κινητού τηλεφώνου και με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για την

άσκηση του εκλογικού του δικαιώματος με φυσική παρουσία σύμφωνα με τις παρ. 4 και 5.

Άρθρο 22
Αποσφράγιση φακέλων επιστροφής
επιστολικής ψήφου

1. Με την παραλαβή της κάλπης φύλαξης των φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 15, η Εφορευτική Επιτροπή Διαλογής Επιστολικής Ψήφου αποσφραγίζει την ειδική κάλπη και ξεκινάει τη διαδικασία αποσφράγισης των φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου.

2. Για κάθε έναν φάκελο επιστροφής επιστολικής ψήφου, διαγράφει από τον ειδικό εκλογικό κατάλογο τον εκλογέα ο οποίος απέστειλε την επιστολική ψήφο.

3. Στη συνέχεια αποσφραγίζει τον εξωτερικό φάκελο και ελέγχει το περιεχόμενο της αίτησης - υπεύθυνης δήλωσης, καθώς και την ύπαρξη του αντιγράφου ταυτοποιητικού εγγράφου ή ελέγχει, μέσω της εφαρμογής, τη συμπλήρωση της υπεύθυνης δήλωσης, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 13. Στη συνέχεια ο φάκελος ψηφοφορίας μονογράφεται από τα παρόντα μέλη της Εφορευτικής Επιτροπής Διαλογής Επιστολικής Ψήφου, συμπληρώνονται τα στοιχεία του εκλογέα στον κατάλογο των ψηφισάντων και ο φάκελος τοποθετείται στην κάλπη ψηφοφορίας. Αν η αίτηση - υπεύθυνη δήλωση δεν είναι υπογεγραμμένη ή δεν υπάρχει αντίγραφο ταυτοποιητικού εγγράφου ή δεν έχει συμπληρωθεί ηλεκτρονικά η υπεύθυνη δήλωση, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 13, ο φάκελος ψηφοφορίας δεν τοποθετείται στην κάλπη. Σε αυτές τις περιπτώσεις συντάσσεται σχετικό πρακτικό από την Εφορευτική Επιτροπή Διαλογής Επιστολικής Ψήφου.

4. Αν εκ παραδρομής έχει παραλάβει η Εφορευτική Επιτροπή Διαλογής Επιστολικής Ψήφου φάκελο που ανήκει σε εκλογέα ο οποίος είναι εγγεγραμμένος σε άλλο εκλογικό τμήμα διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου, αυτός διαβιβάζεται αμελλητί επί αποδείξει στην Εφορευτική Επιτροπή Διαλογής Επιστολικής Ψήφου του τμήματος όπου ανήκει ο εκλογέας και γίνεται σχετική μνεία στο πρακτικό.

5. Όταν ολοκληρωθεί η διαδικασία, κηρύσσεται η περάτωση της διαδικασίας αποσφράγισης φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου και συντάσσεται πρακτικό, στο οποίο αναφέρονται ο συνολικός αριθμός των εγγεγραμμένων στον ειδικό εκλογικό κατάλογο εκλογέων, ο αριθμός αυτών που ψήφισαν, ο αριθμός των φακέλων ψηφοφορίας που τοποθετήθηκαν στην κάλπη και η ώρα περάτωσης της διαδικασίας.

Άρθρο 23
Ανοιγμα κάλπης

1. Μετά το πέρας της ψηφοφορίας σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 50 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), ο πρόεδρος της Εφορευτικής Επιτροπής Διαλογής Επιστολικής Ψήφου ορίζει τα καθήκοντα κάθε μέλους και αρχίζει η διαλογή των ψηφοδελτίων, με την παρουσία των αντιπροσώπων των κομμάτων που έχουν οριστεί με βάση το άρθρο 17, σύμφωνα με τη διαδικασία των παρ. 2 έως 5 του παρόντος άρθρου.

συνδυασμών, τη σειρά προτεραιότητας ίδρυσης αυτών, τη σειρά προτεραιότητας για την πραγματοποίηση των προεκλογικών ομιλιών και κάθε άλλο συναφές θέμα.»

Άρθρο 34

Καταβολή αποζημίωσης στα μέλη της εφορευτικής επιτροπής και απαλλαγή φόρου, εισφοράς ή κράτησης υπέρ τρίτων - Τροποποίηση παρ. 8 άρθρου 58 π.δ. 26/2012

Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 8 του άρθρου 58 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), περί διορισμού εφορευτικών επιτροπών, προστίθεται η φράση «απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής οποιοδήποτε είδους φόρου, εισφοράς ή κράτησης υπέρ τρίτων» και η παρ. 8 διαμορφώνεται ως εξής:

«8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών, μπορεί να καθορίζεται ημερήσια αποζημίωση στα μέλη των εφορευτικών επιτροπών. Η αποζημίωση του παρόντος άρθρου απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής οποιοδήποτε είδους φόρου, εισφοράς ή κράτησης υπέρ τρίτων, είναι ακατάσχετη, δεν υπόκειται σε κανενός είδους παρακράτηση και δεν συμψηφίζεται με οφειλές των δικαιούχων προς το Ελληνικό Δημόσιο ή τα ασφαλιστικά ταμεία από οποιαδήποτε αιτία.»

Άρθρο 35

Διορισμός δικαστικών λειτουργών του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων ως αντιπροσώπων δικαστικής αρχής - Τροποποίηση άρθρου 68 π.δ. 26/2012

Στο άρθρο 68 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), περί διορισμού των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής και των εφόρων τους, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 3 προστίθεται περ. ιστ), β) στην παρ. 6 προστίθεται περ. ζ) και στο δεύτερο εδάφιο επικαιροποιείται η παραπομπή στις περ. β) έως ζ) και επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις, γ) στην παρ. 10 οι λέξεις «καθώς και οι Ειρηνοδίκες και Πταισματοδίκες» αντικαθίστανται από τις λέξεις «οι Ειρηνοδίκες και Πταισματοδίκες, καθώς και οι δικαστικοί λειτουργοί του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων με βαθμό Στρατιωτικού Δικαστή Γ', Δ' και Παρέδρου», και το άρθρο 68 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 68

Διορισμός των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής και των εφόρων τους

1. Οι έφοροι και οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής διορίζονται, με κλήρωση, σε δημόσια συνεδρίαση, από το Α1' Τμήμα του Αρείου Πάγου.

2. Έφοροι των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής διορίζονται, οι πάρεδροι του Συμβουλίου Επικρατείας και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι εφέτες των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων και οι αντεισαγγελεείς εφετών.

3. Αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής διορίζονται:

α) Οι Πρωτοδίκες και οι Αντεισαγγελεείς Πρωτοδικών. Επίσης, διορίζονται, μόνο κατόπιν αίτησής τους, οι Πρόεδροι Πρωτοδικών και οι Εισαγγελεείς Πρωτοδικών,

εξαιρουμένων όσων ασκούν καθήκοντα διεύθυνσης των οικείων δικαστηρίων και εισαγγελιών, των αναπληρωτών τους για τη διαδικασία των εκλογών, καθώς και όσων εξ αυτών ασκούν άλλα καθήκοντα σχετικά με την εκλογική διαδικασία κατά την ημέρα της διενέργειας αυτής.

β) Οι πάρεδροι των πρωτοδικείων και των εισαγγελιών πρωτοδικών.

γ) Οι εισηγητές του Συμβουλίου Επικρατείας.

δ) Οι εισηγητές του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

ε) Οι πρωτοδίκες και οι πάρεδροι των διοικητικών πρωτοδικείων.

στ) Οι σπουδαστές της Εθνικής Σχολής Δικαστών.

ζ) Οι δικαστικοί αντιπρόσωποι του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

η) Οι ειρηνοδίκες και οι πταισματοδίκες.

θ) Οι δικηγόροι.

ι) Οι συμβολαιογράφοι.

ια) Οι έμμισθοι και άμισθοι υποθηκοφύλακες.

ιβ) Οι υπάλληλοι με βαθμό Α', Β' και Γ', καθώς και οι υπάλληλοι με βαθμό Δ' που είναι πτυχιούχοι νομικής της γραμματείας των δικαστηρίων, δηλαδή του Συμβουλίου Επικρατείας, όλων των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων, των εισαγγελιών, της Γενικής Επιτροπείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, καθώς και των έμμισθων υποθηκοφυλακείων.

ιγ) Οι ασκούμενοι δικηγόροι.

ιδ) Οι Επιμελητές Ανηλίκων των Δικαστηρίων Ανηλίκων της χώρας, οι Επιμελητές Κοινωνικής Αρωγής και οι υπάλληλοι της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, με βαθμό Α', Β', Γ' και Δ'.

ιε) Οι δικαστικοί υπάλληλοι με βαθμό Α', Β' και Γ', καθώς και οι υπάλληλοι με βαθμό Δ' που είναι πτυχιούχοι νομικής του Ελεγκτικού Συνεδρίου και της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

ιστ) Οι δικαστικοί λειτουργοί του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων με βαθμό Στρατιωτικού Δικαστή Δ' και Παρέδρου. Επίσης, διορίζονται, μόνο κατόπιν αίτησής τους, οι δικαστικοί λειτουργοί του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων με βαθμό Στρατιωτικού Δικαστή Γ'.

4. Αν τα πρόσωπα της παρ. 3 δεν επαρκούν, το Α1' Τμήμα του Αρείου Πάγου, αφού διαπιστώσει την ανεπάρκεια, διορίζει, προς συμπλήρωση του απαιτούμενου αριθμού, μόνιμους δημόσιους πολιτικούς υπαλλήλους ή μόνιμους υπαλλήλους της Περιφέρειας που είναι πτυχιούχοι Νομικής, καθώς και δικαστικούς επιμελητές που είναι πτυχιούχοι νομικής ή έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον δέκα (10) έτη άσκησης των καθηκόντων τους, και μόνο αν ούτε αυτοί επαρκούν, διορίζει πτυχιούχους άλλων σχολών που κατέχουν θέση Προϊσταμένου τουλάχιστον Τμήματος.

5. Αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής δεν μπορεί να διορισθεί όποιος έχει υπερβεί το εξηκοστό έβδομο έτος της ηλικίας του.

6. Για την εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων, οι παρακάτω αρχές αποστέλλουν στην εισαγγελία του Αρείου Πάγου τα εξής στοιχεία:

α) Το Υπουργείο Εσωτερικών δέκα (10) το αργότερο ημέρες μετά την κατά το άρθρο 31 παράγραφος 4

Άρθρο 58
Ειδική Επιτροπή Παρακολούθησης της
εφαρμογής της νομοθεσίας για την ευζωία
των ζώων συντροφιάς - Αντικατάσταση παρ. 2
άρθρου 39 ν. 4830/2021

Η παρ. 2 του άρθρου 39 του ν. 4830/2021 (Α' 169), περί της Ειδικής Επιτροπής Παρακολούθησης της εφαρμογής της νομοθεσίας για την ευζωία των ζώων συντροφιάς, αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Όσον αφορά στον εκπρόσωπο φιλοζωικών σωματείων ή φιλοζωικών οργανώσεων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, αυτός εκλέγεται με ηλεκτρονική ψηφοφορία από το σύνολο των φιλοζωικών σωματείων και οργανώσεων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που έχουν καταγραφεί στο ΥποΜητρώο Φιλοζωικών Σωματείων και Οργανώσεων της παρ. 23 του άρθρου 2 και η διοίκηση των οποίων έχει προκύψει βίσει νόμιμων αρχαιρεσιών. Μέχρι την ανάδειξή του με τη διαδικασία του πρώτου εδαφίου, είναι δυνατή η συγκρότηση και λειτουργία της Επιτροπής της παρ. 1 με τα λοιπά μέλη. Ειδικά για την περίπτωση αυτή, σε περίπτωση ισοψηφίας κατά τη λήψη αποφάσεων, επικρατεί η άποψη υπέρ της οποίας τάσσεται ο πρόεδρος της Επιτροπής.»

Άρθρο 59
Μεταβατικές διατάξεις για τη λειτουργία
του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς -
Τροποποίηση παρ. 7, 8 και 9 άρθρου 46
ν. 4830/2021

1. Στο άρθρο 46 του ν. 4830/2021 (Α' 169), περί μεταβατικών διατάξεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 7 η προθεσμία «31.1.2024» παρατείνεται έως την 31η.3.2024, β) η παρ. 8 αντικαθίσταται, γ) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 9 οι λέξεις «τριών (3) μηνών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «έξι (6) μηνών» και οι παρ. 7, 8 και 9 διαμορφώνονται ως εξής:

«7. Μέχρι να τεθεί σε πλήρη λειτουργία το Υπομητρώο Φιλοζωικών Σωματείων και Οργανώσεων του ΕΜΖΣ, και πάντως όχι πέραν της 31.3.2024, για τη δραστηριοποίηση των φιλοζωικών σωματείων και φιλοζωικών οργανώσεων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, δεν απαιτείται η προηγούμενη καταχώρισή τους στο ΕΜΖΣ, εφόσον τα εν λόγω σωματεία και οργανώσεις δεν έχουν λυθεί, λειτουργούν νόμιμα και περιλαμβάνουν στους καταστατικούς σκοπούς τους την προαγωγή της φιλοζωίας ή τη φροντίδα και περιουλογή αδέσποτων ζώων συντροφιάς.

8. Μέχρι τη θέση σε πλήρη λειτουργία της Πανελληνίας Πλατφόρμας Υιοθεσίας Αδέσποτων, του Υπομητρώου Επαγγελματιών και Ερασιτεχνών Εκτροφέων και του Αποθετηρίου Διαβατηρίων του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς και πάντως όχι πέραν της 30ής.6.2024, αναστέλλεται η υποχρέωση καταχώρισης υιοθεσιών και διαβατηρίων, καθώς και εγγραφής Επαγγελματικών και Ερασιτεχνών Εκτροφέων στο ΕΜΖΣ που προβλέπεται στον παρόντα.

9. Η υποχρέωση του ιδιοκτήτη για στείρωση του δεσποζόμενου ζώου συντροφιάς ή για αποστολή δείγματος γενετικού υλικού του (DNA), σύμφωνα με την περ. (α)

της παρ. 1 του άρθρου 9, εκκινεί μετά την παρέλευση ενός (1) μηνός από την έναρξη λειτουργίας του ΕΦΑΓΥΖΣ κατά το άρθρο 13. Τα πρόστιμα του άρθρου 35 για την παράβαση της ως άνω υποχρέωσης επιβάλλονται μετά την παρέλευση έξι (6) μηνών από την έναρξη λειτουργίας του ΕΦΑΓΥΖΣ.»

Άρθρο 60
Ποσοστό παρακράτησης εσόδων υπέρ του
Κρατικού Προϋπολογισμού από τα τέλη του
άρθρου 1 του ν. 339/1976 - Προσθήκη παρ. 2
στο άρθρο 1 του ν. 339/1976

1. Στο άρθρο 1 του ν. 339/1976 (Α' 136), περί επιβολής τελών υπέρ δήμων, προστίθεται παρ. 2 ως εξής:

«2. Επί των εσόδων από την είσπραξη των τελών της παρ. 1 ορίζεται ποσοστό παρακράτησης και απόδοσης στον ΑΛΕ 1440103001 του κρατικού προϋπολογισμού ύψους πέντε τοις εκατό (5%), κατά παρέκκλιση των όσων ορίζονται στο άρθρο 98 του ν. 4270/2014 (Α' 143).».

2. Η παρ. 1 ισχύει από τη δημοσίευση της υπ' αρ. 1209/22.12.2023 κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών, περί καθορισμού της διαδικασίας υποβολής δήλωσης απόδοσης του τέλους διαμονής παρεπιδημούντων και του τέλους επί των ακαθαρίστων εσόδων των κέντρων διασκέδασης, εστιατορίων και συναφών καταστημάτων της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 339/1976, καθώς και κάθε αναγκαίας λεπτομέρειας για την είσπραξη των εν λόγω τελών (Β' 7332).

Άρθρο 61
Προθεσμία σύστασης Αναπτυξιακών
Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης -
Τροποποίηση παρ. 6 άρθρου 2 ν. 4674/2020

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4674/2020 (Α' 53), περί αναπτυξιακών οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, προστίθεται η φράση «και από την 1η.2.2024 έως την 30ή.6.2024» και η παρ. 6 διαμορφώνεται ως εξής:

«6. Έως την 30ή.6.2022 και από την 1η.2.2024 έως την 30ή.6.2024, οι δήμοι, οι περιφερειακές ενώσεις τους και οι περιφέρειες μπορούν να λάβουν αποφάσεις για τη σύσταση Αναπτυξιακού Οργανισμού, για την προσαρμογή των υφιστάμενων αναπτυξιακών ανωνύμων εταιρειών και των δικτύων δήμων ή περιφερειών στις διατάξεις του άρθρου αυτού ή για τη συμμετοχή τους σε Αναπτυξιακούς Οργανισμούς. Λειτουργούσες αναπτυξιακές εταιρείες των Ο.Τ.Α. και δίκτυα δήμων ή περιφερειών, που μετατρέπονται σε Αναπτυξιακούς Οργανισμούς, οφείλουν να προσαρμόζουν τη μετοχική τους σύνθεση κατά την παρ. 2. Μετά από τη μετατροπή αναπτυξιακής εταιρείας ή δικτύου σε Αναπτυξιακό Οργανισμό, οι τελευταίοι καθίστανται καθολικοί διάδοχοι. Αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. και δίκτυα, που λειτουργούν και δεν μετατρέπονται σε Αναπτυξιακούς Οργανισμούς, συνεχίζουν να λειτουργούν και να διέπονται από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, υπό την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 121 και της παρ. 8 του άρθρου 265 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α' 114). Για τις εταιρείες αυτές δεν έχουν εφαρμογή τα άρθρα 3 και 4.»

Άρθρο 62

Χρόνος παράτασης της θητείας των μελών του Συμβουλίου Διοίκησης της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 88 ν. 4622/2019

Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 88 του ν. 4622/2019 (Α' 133), περί του Συμβουλίου Διοίκησης της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, η φράση «έξι (6) μήνες» αντικαθίσταται από τη φράση «εννέα (9) μήνες» και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Η θητεία των μελών παρατείνεται αυτοδίκαια μέχρι τον διορισμό νέων. Ο χρόνος παράτασης της θητείας δεν μπορεί να υπερβεί σε κάθε περίπτωση τους εννέα (9) μήνες. Το Συμβούλιο Διοίκησης μπορεί να συνεχίσει να λειτουργεί, εάν κάποια από τα μέλη της εκλείψουν ή αποχωρήσουν για οποιονδήποτε λόγο, εφόσον τα λοιπά τακτικά μέλη επαρκούν για τον σχηματισμό απαρτίας.»

Άρθρο 63

Αφορολόγητο, ακατάσχετο και ανεκχώρητο ενισχύσεων που χορηγούνται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων - Αντικατάσταση άρθρου 47 ν. 5035/2023

Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 47 του ν. 5035/2023 (Α' 76), περί αφορολόγητου, ακατάσχετου και ανεκχώρητου των ενισχύσεων που χορηγούνται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, προστίθεται περ. δ), και το άρθρο 47 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 47

Αφορολόγητο, ακατάσχετο και ανεκχώρητο ενισχύσεων που χορηγούνται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Οι ενισχύσεις που λαμβάνουν οι δικαιούχοι:

- α) ως αποζημιώσεις που προκύπτουν από την επιβολή κτηνιατρικών μέτρων εξυγίανσης του ζωικού κεφαλαίου,
- β) βάσει του Μέτρου 3.4.3 «Χρηματική αποζημίωση των φορέων εκμετάλλευσης του τομέα αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας για το διαφυγόν εισόδημά τους και για το πρόσθετο κόστος που προέκυψε λόγω της διατάραξης της αγοράς η οποία προκλήθηκε από τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και τις

επιπτώσεις της στην εφοδιαστική αλυσίδα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας»,

γ) βάσει της ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2022/C 426/01) «Προσωρινό πλαίσιο για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό τη στήριξη της οικονομίας μετά την επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας»,

δ) βάσει του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2023/1465 της Επιτροπής της 14ης Ιουλίου 2023 «σχετικά με τη χορήγηση χρηματοδοτικής στήριξης έκτακτης ανάγκης για τους γεωργικούς τομείς που αντιμετωπίζουν ειδικά προβλήματα τα οποία έχουν αντίκτυπο στην οικονομική βιωσιμότητα των παραγωγών γεωργικών προϊόντων» (L 180), είναι αφορολόγητες, ακατάσχετες και ανεκχώρητες στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, μη εφαρμοζόμενης της παρ. 1 του άρθρου 47 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167). Σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησής των ενισχύσεων του πρώτου εδαφίου, αυτές δεν υπόκεινται σε οποιοδήποτε τέλος, εισφορά ή άλλη κράτηση υπέρ του Δημοσίου, δεν δεσμεύονται και δεν συμψηφίζονται με βεβαιωμένα χρέη στη Φορολογική Διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπά τους, τα ασφαλιστικά ταμεία ή πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζονται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται το άρθρο 61 του ν. 4914/2022 (Α' 61).»

**ΜΕΡΟΣ Γ'
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ****Άρθρο 64
Έναρξη ισχύος**

1. Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται άλλως ορίζεται σε επιμέρους διατάξεις.

2. α) Η ισχύς του άρθρου 45 αρχίζει τρεις (3) μήνες μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

β) Η ισχύς του άρθρου 56 αρχίζει από την 6η.9.2023.

γ) Η ισχύς του άρθρου 57 αρχίζει από τη δημοσίευσή του ν. 5046/2023 (Α' 137).